

آیت الله جوادی آملی مطرح کرد؛ ضرورت صله رحم و حفظ زبان در طول ماه مبارک رمضان

آیت الله جوادی آملی در کتاب حکمت عبادات به شرح خطبه پیامبر گرامی اسلام که در آخرین جمعه ماه شعبان ایراد فرمودند، پرداخته است.

آیت الله جوادی آملی در کتاب حکمت عبادات به شرح خطبه پیامبر گرامی اسلام که در آخرین جمعه ماه شعبان ایراد فرمودند، پرداخته است.

پیامبر گرامی اسلام که در آخرین جمعه ماه شعبان خطبه ای ایراد کرده و فرمودند: ماه رمضان فرصت مناسبی است تا انسان با استغفار، خود را از بند گناه و هوس ها آزاد کند. حضرت سپس به بیان آداب ماه مبارک رمضان پرداخته و در بخشی از آن خطبه، یکی از آداب ماه مبارک رمضان را صله ارحام و حفظ زبان بیان می کنند.

آیت الله جوادی آملی در کتاب حکمت عبادات به شرح این خطبه پرداخته و اظهار داشت: انسان نه تنها هنگامی که روزه هست، بلکه در طول ماه نیز باید این امور را رعایت کند.

وی در شرح بخشی از این خطبه بیان می دارد: «وَصَلُوا أَرْحَامَكُمْ وَاحْفَظُوا أَلْسِنَتَكُمْ» ارحام را مورد صله و دیدن قرار داده و زبانتان را حفظ کنید. نه تنها هنگام روز که روزه هستید، بلکه در طول ماه، این امور را رعایت کنید. چون اینها آداب روزه نیست، آداب ماه روزه است. بحثی در آن نیست که روزه دار موظف است زبانش را حفظ کند، اما وقتی شب رسید آیا می تواند هر چه خواست بگوید؟ فرمود: در طول این ماه زبانتان را حفظ کنید.

امام صادق (ع) از اجداد گرامشان از رسول الله (ص) نقل فرموده اند که: «مَنْ عَرَفَ اللَّهَ وَعَظَّمَهُ مَتَعَ قَاهُ مِنَ الْكَلَامِ وَبَطْنُهُ مِنَ الطَّعَامِ وَعَتَا نَفْسَهُ بِالصِّيَامِ وَالْقِيَامِ» (۱) فرمود: برای اینکه انسان مواظب دهان باشد و هر حرفی را نزند، معرفت خدا لازم است. کسی که خدا را بشناسد و او را بزرگ بشمارد، در پیشگاه خدای عظیم، هر حرفی را نمی زند و شکم را هم با هر غذا، گرچه حرام باشد، آلوده نمی کند. لذت خوردن چند لحظه ای است که غذا در دهان است. کسی که خدا را شناخت کنار هر سفره ای نمی نشیند. عنایت دارد که خود را با روزه گرفتن بیرواند؛ خودش را فراموش نمی کند.

یکی از نصیحت طلبان به اباذر نوشت که مرا نصیحت کن. اباذر هم در جواب مرقوم فرمود: «به عزیزترین دوستانت ستم نکن». دوباره آن شخص نوشت که این مطلب روشنی بود، انسان که به دوست عزیزش جفا نمی کند. اباذر در جواب نوشت: عزیزترین افراد نسبت به آدم، خود «او» است. (هیچ کس به اندازه خود آدم پیش انسان عزیز نیست) فرمود: جان خود را نیازار، چون هر گناهی که انسان مرتکب می شود، فشاری است که بر جان خود وارد می کند (۲).

کسی که تنها مواظب باشد هر حرفی را نزند، پرخوری نداشته باشد یا هر غذایی را نخورد، روزه اش را بگیرد، نمازش را بخواند، چنین کسی از مؤمنان معمولی است نه اولیای خدا. اولیای الهی اهل تأمل و تفکر و تعمق هستند. حرف می زنند ولی حرف آنان یاد حق است. قال رسول الله: «إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ سَكَنُوا فَكَانَ سَكْوَتُهُمْ ذِكْرًا، وَنَظَرُوا فَكَانَ نَظَرُهُمْ عِبْرَةً، وَنَطَقُوا فَكَانَ نُطْقُهُمْ حِكْمَةً، وَمَشَوْا فَكَانَ مَشْيُهُمْ بَيْنَ النَّاسِ بَرَكَةً، لَوْلَا الْأَجَالُ الَّتِي قَدْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ لَمْ تَسْتَقِرَّ [لَمْ تَقَرَّ] أَرْوَاحُهُمْ فِي أَجْسَادِهِمْ خَوْفًا مِنَ الْعَذَابِ وَشَوْقًا إِلَى الثَّوَابِ» (۳). به مؤمن معمولی می گویند: زیاد حرف نزن؛ به مؤمن عارف می گویند: مرتب سخن بگو، مردم را هدایت و به یاد حق متذکر کن.

۱. اربعین شیخ بهایی، ص ۷۶، ج ۲.

۲. ارشاد القلوب، ج ۱، ص ۳۴۵.

۳. کافی، ج ۲، ص ۲۳۷.

مأخذ: حکمت عبادات، صفحات ۱۵۵ - ۱۵۶